

BEROEPS- BELANGEN

ZITTING 1931—1932. — 323.

Regelen betreffende de bevoegdheid der tandheelkundigen.

Ontwerp van wet.

Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het gewenscht is, dat zij, die bevoegd zijn tot toepassing van de volledige tandprothese, de bevoegdheid verkrijgen, welke aan tandartsen is toegekend;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Zij, wier bewijzen van vestiging, ingevolge de wet van 30 December 1926 (*Staatsblad* no. 454), andermaal zijn gevisceerd, en zij, die het diploma, bedoeld in artikel 2 van de wet van 18 Mei 1929 (*Staatsblad* no. 257), hebben ontvangen, hebben dezelfde bevoegdheid, als aan tandartsen is toegekend bij artikel 7, lid 1, van de wet van 24 Juni 1876 (*Staatsblad* no. 117). Het bepaalde in het tweede lid van artikel 7 en in de artikelen 8 en 9 van laatstgenoemde wet is op hen van toepassing, met dien verstande, dat voor het bewijs van bevoegdheid in de plaats treedt het krachtens de wet van 30 December 1926 (*Staatsblad* no. 454) ten tweeden male gevisceerd bewijs van vestiging of het diploma, afgegeven krachtens artikel 2 van de wet van 18 Mei 1929 (*Staatsblad* no. 257), dat aan het bepaalde in artikel 8, lid 1, 2 en 4, eersten volzin, gevolg moet zijn

gegeven binnen drie maanden, nadat deze wet in werking is getreden, en dat artikel 9 mede van toepassing is, indien binnen dien termijn niet aan die voorschriften is voldaan.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

*De Minister van Arbeid,
Handel en Nijverheid,*

ZITTING 1931—1932. — 323.

Regelen betreffende de bevoegdheid der tandheelkundigen.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

No. 3.

Bij de behandeling van hoofdstuk X van de Rijksbegrooting voor 1931 kwam in de vergadering van de Tweede Kamer van 25 November 1930 de vraag ter sprake, of het redelijk is, dat tusschen de bevoegdheid van den tandheelkundige en van den tandarts onderscheid wordt gemaakt. Door het lid der Kamer den heer *Aalberse* o.a. werd deze vraag ontkennend beantwoord. Naar de meening van den ondergeteekende te recht. Volgens artikel 7 van de wet van 24 Juni 1876 (*Staatsblad* no. 117) is de tandarts bevoegd: a. tot de plaatselijke behandeling 1o. van ziekten van de tanden; 2o. van de tandkassen en van het tandvleesch, voor zoover die afhankelijk zijn van de ziekten van de tanden; 3o. van de anomalieën van stand der tanden; b. tot de toepassing van de tandprothese. De tandheelkundige is blijkens artikel 10 van de wet van 24 Juni 1876 (*Staatsblad* no. 117), waaraan bij de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* no. 282) een nieuw lid is toegevoegd, bevoegd tot de toepassing der volledige tandprothese. Krachtens het arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920, *Weekblad van het Recht* 10528, moet onder „volledige tandprothese” worden verstaan het vervangen van zieke of niet meer aanwezige tanden en kiezen door kunsttanden en kunstgebitten, zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond der patiënten. Het verschil tusschen hetgeen

volgens dit arrest de volledige tandprothese omvat en hetgeen volgens de wet de volledige tandheelkunst omvat, is te gering om deugdelijk gemotiveerd te kunnen worden. Handhaving van dat verschil, d. w. z. het groote toestaan en het kleine onthouden, moet subjectief gevoeld worden als een onbillijkheid, waarvoor geen deugdelijke argumenten, ontleend aan het belang van de volksgezondheid, kunnen worden aangevoerd, en is objectief een gevaar voor de wet, omdat de practijk van iederen dag tot wetsovertreding als het ware uitlokt. Een tandheelkundige zou bijv. iemand, wien een kies getrokken of gevuld moet worden, naar een tandarts moeten sturen, maar hij mag wel een zieken mond behandelen om dien geschikt te maken voor een nieuw gebit. Dit moet als noodeloze bemoeilijking gevoeld worden. De rechtvaardigheid eischt dan ook, dat aan het uitgedrukt verlangen worde voldaan en aan de tandheelkundigen de volledige bevoegdheid worde gegeven.

Krachtens de derde alinea van het eenig artikel van de wet van 30 December 1926 (Staatsblad no. 454) blijft voor de hierbedoelde personen de titel „tandheelkundige” gereserveerd.

Opgemerkt dient nog te worden, dat dit wetsvoorstel geen consequenties in zich draagt voor andere groepen personen. Het betreft hier uitsluitend een overgangsmaatregel, waardoor een aantal tandheelkundigen gedurende hun leven dezelfde geneeskundige handelingen als de tandartsen mogen verrichten.

*De Minister van Arbeid, Handel
en Nijverheid,*

T. J. VERSCHUUR.

VERZOEKSCHRIFT VAN H. B. DER NED. MIJ TOT BEV. DER
TANDHEELKUNDE AAN TWEEDE KAMER DER
STATEN GENERAAL.

---

*Aan de Tweede Kamer
der Staten Generaal.*

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen:

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde te Amsterdam, goedgekeurd bij Kon. Besluit dd. 27 Augustus 1914 St. bl. No. 10, ten deze vertegenwoordigd door zijnen voorzitter *Ch. F. L. Nord* en door zijnen secretaris *J. A. Salomons*, tandarts, wonende te Amsterdam, Willemsparkweg 40, aan welk adres te dezer zake door adressant domicilie is gekozen:

dat adressant met groote bevreemding heeft kennis genomen van het bij Uwe Kamer ingediende ontwerp van wet, houdende regelen betreffende de bevoegdheid der tandheekundigen, strekkende tot gelijkstelling van deze bevoegdheid met die welke aan tandartsen is toegekend bij artikel 7, lid 1 van de wet van 24 Juni 1876 (St. No. 117), en van de gronden waarop, volgens de Memorie van Toelichting het wetsontwerp rust;

dat adressant van meening is, dat zoowel elke redelijke interpretatie van de te dezer zake sedert 1925 achtereenvolgens tot stand gekomen wetswijzigingen, als het in acht nemen van het belang der volksgezondheid, zich verzetten tegen het invoeren van de door den Minister hierbij voorgestelde regeling;

dat adressant dienvolgens Uwe Kamer eerbiedig, maar met den meesten aandrang verzoekt, het bedoelde wetsontwerp niet aan te nemen,

dat adressant hieronder zijne meening nader zal toelichten, waarbij hij uitdrukkelijk opmerkt, dat hij geenszins op het oog heeft eenige reactie tegen het bepaalde in de wetten van 29 Juni 1925, 30 December 1926 en 18 Mei 1929.

De Minister blijkt van meening, dat het verschil tusschen hetgeen volgens het bekende arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920 onder „volledige tandprothese” dient te worden verstaan, en hetgeen volgens de wet de volledige tandheelkunst omvat, te gering is om deugdelijk gemotiveerd te kunnen worden.

Art. 7 van de wet van 24 Juni 1876 verklaart den tandarts bevoegd:

- a. tot de plaatselijke behandeling, 1. van ziekten van de tanden; 2. van de tandkassen en van het tandvleesch, voor zoover die afhankelijk zijn van ziekten van de tanden; 3. van de anomalieën van stand der tanden;
- b. tot de toepassing van de tandprothese.

Onder „toepassing van de tandprothese”, volgens dit artikel een onderdeel van de bevoegdheid van den tandarts, moet volgens het door den Minister geciteerde arrest H. R. worden verstaan:

„het verleenen van tandheelkundigen raad of bijstand ten einde zieke of „niet meer aanwezige kiezen en tanden te vervangen door kunststanden of „kunstgebitten, zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond „der patienten.”

Nu wil adressant gaarne toegeven, dat de hier gekozen bewoordingen, „zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond der patiënten,” ruimte laten voor verschillende uitlegging. Maar het is met elke redelijkheid in strijd, dat het bedoelde arrest zou willen uitspreken, dat de bevoegdheid, welke in art. 7, eerste lid onder b. den tandarts is toegekend, ongeveer alle andere bevoegdheden, welke dit artikel in de eerste plaats noemt onder a. sub 1, 2 en 3 zou insluiten, zooals de Minister schijnt te stellen.

De twijfel omtrent de uitlegging der bewoordingen, waarop boven is gedoeld, wordt nog vergroot door het bij de wet van 29 Juni 1925 ingevoerde begrip „toepassing der *volledige* tandprothese”; adressant wil gaarne erkennen, dat het toevoegen van het woord „volledige” althans op eene zoo ruim mogelijke interpretatie schijnt te wijzen. Maar noch de bewoordingen van deze wet, of de daarop gevolgde wetten van 30 December 1926 en 18 Mei 1929, noch de deze verschillende wetten begeleidende Memoriën van Toelichting, noch de schriftelijke en mondelinge beraadslagingen erover in de Staten-Generaal, laten de opvatting toe, dat zou zijn bedoeld, voor de tandheelkundigen eene bevoegdheid te scheppen, welke zóó weinig van die tot uitoefening der volledige tandheelkunst zou verschillen, dat dit verschil „te gering” zou zijn, „om deugdelijk gemotiveerd te kun-

nen worden." Ter staving hiervan wil adressant uit tal van bewijzen, welke hem hiervoor ter beschikking staan, slechts aanvoeren, hetgeen de toenmalige Minister *Aalberse* zeide in zijne Memorie van Antwoord (wetsontwerp 2 September 1924), toen het begrip „volledige tandprothese" door dien Minister werd ingevoerd:

„Naar de Nederlandsche wetgeving en naar Nederlandsche opvattingen zijn „de tandartsen aangewezen om de hulp te verleenen, die noodig is voor „conserveering van het gebit. Het zou een beduidende stap terug zijn, in „dien een klasse van gediplomeerde tandtechnici werd geschapen om mede „in die hulp te voorzien, tenzij de opleiding zóó werd, dat zij met die van „de tandartsen gelijk stond."

Evenzeer pleit de overweging, welke den toenmaligen Minister *Aalberse* tot het indienen van zijn oorspronkelijk wetsontwerp van 2 September 1924 leidde, tegen eene door den Minister thans gehuldigde opvatting van het begrip, „volledige tandprothese."

Immers sprak de Memorie van Toelichting als de bedoeling van het wetsontwerp uit om tandtechnici, die, hoewel in strijd met de wet, reeds vóór 10 Juni 1913 hun beroep ervan hadden gemaakt, afdrukken van den mond te nemen en kunststanden en kunstgebitten in te zetten, straffeloosheid te verzekeren, benevens de mogelijkheid eene naar algemeen besef geoorloofde broodwinning te behouden. Om die reden is dan ook, op voorstel van den Minister *Aalberse*, het tweede lid van artikel 10 van de wet van 24 Juni 1876 zoodanig geredigeerd, dat „Zij, die vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep toepasten" . . . . „tot die toepassing bevoegd **zijn en blijven.**"

Noch de in 1924 bestaande toestand, noch de hier geciteerde woorden van artikel 10, maken het ook maar eenigszins aannemelijk, dat men 't oog zou hebben gehad op de uitoefening van zóo goed als de geheele tandheelkunst.

Adressant komt nu tot uiteenzetting van het belang der volksgezondheid, hetwelk zich tegen aanneming van het door den Minister ingediende wetsontwerp verzet.

Wij zagen hierboven, dat de toepassing der volledige tandprothese hoogstens slechts een onderdeel omvatten kan van datgene, waartoe de tandarts bevoegd is. Maar zelfs met eene zoo ruim mogelijke befeekenis, welke men aan het begrip „toepassen der volledige tandprothese" zou kunnen hechten, kan men nimmer den tandheelkundige van de wet van 1926 bevoegd achten, om tandheelkundige hulp te verleenen aan hen, die geen tandprothese noodig hebben. De tijd is

lang voorbij, dat het uitoefenen van de tandheelkundige practijk voornamelijk bestond in het verwijderen van zieke tanden en kiezen en het plaatsen van kunstgebitten.

Adressant behoeft nauwelijks eraan te herinneren, dat in de laatste tientallen jaren juist de conserveerende en praeventieve tandheelkunde groote vorderingen hebben gemaakt, niet slechts wetenschappelijk, maar ook practisch voor de bevolking van ons land; dank zij mede de propaganda, welke vanwege den Gezondheidsraad, de tandheelkundige- en geneeskundige organisaties, daarvoor is gemaakt. Onder meer is adressant's organisatie gedurende de 18 jaren van haar bestaan er steeds op uit geweest om de groote voordeelen voor de volksgezondheid van een tijdige conserveerende behandeling van het zieke gebit meer en meer te doen beseffen; en de maatregelen, welke, mede door haar invloed, door gemeentelijke overheden en anderen zijn getroffen, bedoelden vooral, om van deze voordeelen zooveel mogelijk ook die lagen der bevolking te doen profiteren, welke daarvan vroeger slechts bij uitzondering genoten.

Bovenal de noodzakelijkheid van vroegtijdig en geregeld tandheelkundig onderzoek en, waar noodig, behandeling van het kind, werd door tal van deskundigen met nadruk gepropageerd als middel tot voorkoming van groote bezwaren op lateren leeftijd en tot verhooging van de volkskracht. Men is, zeker hier te lande, nog slechts aan het begin van hetgeen te dezen opzichte vooral door voorlichting van de bevolking moet worden nagestreefd. Maar reeds nu is de toestand zóó, dat het zwaartepunt van de uitoefening der tandheelkunst, niet meer in de toepassing der tandprothese ligt.

En wanneer de Minister dan ook handhaving van het verschil in bevoegdheid tot *de volledige tandheelkunst* en die tot toepassing *der volledige tandprothese* zóódanig ziet, dat men den betrokken personen „het groote” zou toestaan en „het kleine” onthouden, getuigt dit niet van een juist inzicht in de werkelijke verhoudingen, door welke de tandheelkunde thans reeds geworden is en nog meer moet worden een onmisbaar middel tot behoud en verbetering der volksgezondheid.

In het behoud van het natuurlijke gebit, in het zooveel mogelijk voorkomen van de noodzakelijkheid eener tandprothese, ligt het groote doel van de tandheelkundige wetenschap en practijk van de toekomst.

Het behoeft naar adressant's overtuiging nauwelijks betoog, dat

de verbreiding van deze denkbeelden onder de bevolking gedurende vele jaren zou worden achteruitgezet, wanneer men de volledige tandheelkundige bevoegdheid zou geven aan personen, die, noch krachtens hunne opleiding, noch krachtens hunne tot nu toe uitgeoefende beroepswerkzaamheden, van deze denkbeelden doordrongen kunnen zijn, en wier kennis en bekwaamheid *te dezen opzichte* door geen enkel wettelijk vereischte zijn gewaarborgd; en wier aantal meer dan 10 % bedraagt van het aantal in Nederland practiseerende tandartsen.

Dat ook de behandeling van anomalieën van stand der tanden, reeds sedert vele jaren door de wet afzonderlijk genoemd als behoorende tot de bevoegdheid van den tandarts, zonder meer aan tandheelkundigen zou worden toegestaan, wanneer het aanhangige ontwerp wet zou worden, moet adressant's bezwaren in hooge mate versterken.

Immers heeft deze tak van tandheelkundige wetenschap, — de dento-faciale orthopaedie —, zich in den loop der jaren zoodanig ontwikkeld, dat deze overal, ook te onzent, door speciale docenten wordt onderwezen. De toepassing ervan — van zooveel gewicht uit hygiënisch en cosmetisch gezichtspunt — vereischt een zoodanig inzicht in algemeen biologische vraagstukken, dat zij niet zonder nadeel in handen kan worden gelegd van personen, die geen enkele opleiding in deze richting hebben genoten.

De mogelijkheid van groote schade op het hier laatst bedoelde gebied, gepaard met de zekerheid, dat ook de conserveerende en praeventieve tandheelkunde om de boven uiteengezette redenen niet tot hun recht zouden komen, zouden in de eerste plaats het opgroeiende kind de groote nadeelen van den voorgestelden wettelijken maatregel doen ondervinden.

Adressant veroorlooft zich voorts nog, erop te wijzen, dat, ware de opvatting van den Minister juist, dat zich geen belang van de volksgezondheid verzet tegen het op deze wijze verstrekken van de volledige tandheelkundige bevoegdheid aan een zoo groot aantal personen, — van deze opvatting maar ééne konsekwentie denkbaar is: de overbodigheid van eene bevoegdheid tot het uitoefenen der tandheelkunst, welke slechts door het afleggen van verschillende bij de wet geregelde theoretische en practische examens wordt verkregen, en de overbodigheid van universitaire instituten tot opleiding in de tandheelkunde.

Men behoeft zich slechts deze konsekwentie voor oogen te houden, om in te zien, dat de thans voorgestelde regeling wel het minst gewenschte middel voorstelt, om een volgens de Memorie van Toelichting thans bestaand gevaar voor de wet tegen te gaan, „omdat de practijk van iederen dag tot wetsovertreding als het ware uitlokt.”

Adressant meent ten slotte, na al het hierboven aangevoerde, er met stelligheid op te mogen vertrouwen, dat de wetgevende of uitvoerende macht, wanneer dit noodig geoordeeld wordt, eene andere regeling zal weten te bewerkstelligen, om het „gevaar voor de wet,” waarvan gesproken wordt, te bezweren, en dat Uwe Kamer in ieder geval het voorgestelde ontwerp van wet niet zal aanvaarden.

't welk doende, enz.

Namens het Hoofdbestuur voornoemd:

w. g. CH. F. L. NORD, *Voorzitter.*

w. g. J. A. SALOMONS, *Secretaris.*

Amsterdam, 8 April 1932.